

Uitvoering besluiten EU

De strafrechtelijke bescherming van de euro tegen valsemunterij

Implementatie van Kaderbesluit 2000/383/JBZ in het Nederlandse strafrecht

Mr. A.J. Eertink

Deze bijdrage belicht de gevolgen van Kaderbesluit 2000/383/JBZ¹ voor het Nederlandse strafrecht.² Hierna zal ook bliken in hoeverre het Kaderbesluit correct is geïmplementeerd.

Kaderbesluit 2000/383/JBZ, Pb. L 140/1, 14-6-2000.

Inleiding

De euro is sinds 1 januari 2002 de exclusieve en gemeenschappelijke munt van 12 EU-lidstaten. De invoering van de euro is een gevolg van het feit dat deze landen zijn overgegaan naar de zogenoemde derde fase van de totstandbrenging Economische en Monetaire Unie (EMU).³ Het ingaan van de derde fase betekende de oprichting

van een Europees stelsel van Centrale Banken (ESCB) en een Europese Centrale Bank (ECB), de onherroepelijke vaststelling van de wisselkoersen en de vervanging van de deelnemende valuta door een gemeenschappelijke eenheidsmunt: de euro.⁴ De uitgifte van eurobiljetten is de exclusieve bevoegdheid van de ECB.⁵ De lidstaten kunnen daarnaast munten uitgeven, zij het dat de omvang van de uitgifte door de ECB moet worden goedgekeurd.⁶ Met de komst van de euro heet, althans wat betreft de deelnemende lidstaten, de EMU te zijn voltooid.

Zolang er al geld bestaat, bestaat er ook al namaak en vervalsing van geld. Dit is bij de euro niet anders. Om de munt tegen valsemunterij te beschermen zijn er op het niveau van de EG/EU verschillende maatregelen getroffen.⁷ Eén van de belangrijkste instrumenten op dit gebied is Kaderbesluit 2000/383/JBZ 'tot versterking, door middel van strafrechtelijke en andere sancties, van de bescherming tegen valsemunterij in verband met het in omloop brengen van de euro'.⁸ Deze bijdrage richt zich op de implementatie van het Kaderbesluit in het Nederlandse strafrecht. In het bijzonder zal aandacht worden besteed aan de implementatie van de strafbaarstellingen van de artikelen 3-6 Kaderbesluit. Onderzocht zal worden op welke manier het Kaderbesluit veranderingen brengt in de Nederlandse strafbaarstellingen en op welke manier de wetgever deze veranderingen heeft geïmplementeerd. Hierna zullen eerst de achtergrond en inhoud worden geschetst van de Nederlandse muntmisdriven, zoals die golden voordat het Kaderbesluit werd uitgevoerd. Daarna zullen het Kaderbesluit en de implementatie worden belicht. De bijdrage wordt afgesloten met een conclusie.

Achtergrond en inhoud van de bestaande muntmisdriven uit het W.v.Sr.

In het denken over de gevolgen van valsemunterij heeft zich in Europa een ontwikkeling voorgedaan, waarbij langzamerhand afstand is gedaan van de eeuwenlang gehuldigde Romeinse opvatting dat valsemunterij een directe aanslag op het exclusieve recht van de Keizer vormde en dus majesteitsschennis opleverde.⁹ Deze opvatting, die in Frankrijk bijvoorbeeld tot de Revolutie heeft gegolden, heeft langzamerhand plaatsgemaakt voor een opvatting waarbij het accent is komen te liggen op de negatieve gevolgen voor het betalingsverkeer. Meer in het bijzonder gaat het om de negatieve gevolgen voor het

¹ Pb. L 140/1, 14-6-2000.

² Boek II, Titel X Sr.

³ Artikel 121 lid 4 EG; ⁴ Besluit (EG) nr. 98/317 van 3 mei 1998, Pb. L 139/30, 11-5-1998; Griekenland heeft zich in 2001 bij de eurolanden gevoegd; zie Beschikking (EG) nr. 2000/427 van 19 juni 2000, Pb. L 167/19, 7-7-2000.

⁴ Artikel 121 ⁵ 123 EG; tijdens de Europese top van Madrid (december 1995) hebben de staatshoofden en regeringsleiders van de toentertijd 15 EU-lidstaten besloten dat de generieke term 'ecu', die in het Verdrag wordt gebruikt ter verwijzing naar de Europese munteenheid, moet worden vervangen door de specifieke naam 'euro'. Verder is overeengekomen dat dit besluit 'de erkende en definitieve interpretatie van de toepasselijke Verdragsbepalingen vormt'; zie over de vervanging van de term 'ecu' door 'euro' ook John Usher, 'Legal Background of the Euro', in: Paul Beaumont, Neil Walker (eds.), *Legal Framework of the Single European Currency*, Oxford 1999, p. 17.

⁵ Artikel 106 lid 1 EG.

⁶ Artikel 106 lid 2 EG.

⁷ Zie bijvoorbeeld Kaderbesluit 2000/383/JBZ, Pb. L 140/1 van 14-6-2000; EG-Verordeningen 1338/2001 en 1339/2001, Pb. L 181/6, 4-7-2001 en Pb. L 181/11 van 4-7-2001; Kaderbesluit 2001/888/JBZ, Pb. L 329/3, 14-12-2001; Besluit 2001/887/JBZ, Pb. L 329/1 van 14-12-2001; Protocol tot wijziging van de Europol-Convention, Pb. C 2/3, 6-1-2004.

⁸ Pb. L 140/1 van 14-6-2000.

⁹ Jacob Cornelissen, *Muntmisdriven*, Leiden, P. Somerwil 1885, p. 5.

maatschappelijke vertrouwen in (de echtheid van) geld. De overstap op deze zogenoemde *publica-fides*leer is in 1885 door Cornelissen als volgt samengevat:

*'Niet de omstandigheid (...) dat de Staat de munten laat slaan en dat deze (ten minste in eene Monarchie) voorzien zijn van de beeltenis van de vorst, maakt het namaken ervan zoo gevaarlijk voor de Maatschappij, maar de verwarring, die de uitgegeven valsche munten in het verkeer brengen, de schok die zij toebrengen aan het crediet dat geld hebben moet, zal naar eisch zijne gewichtige functie in de samenleving uitoefenen.'*¹⁰

De bescherming van de *publica fides* moet worden gezien tegen de achtergrond van de functies van geld in het maatschappelijk verkeer. Geld kan juridisch worden gedefinieerd als 'jeden Gegenstand, der von einem Staat oder durch diesen ermächtigte Stelle als Wertträger beglaubigt und zum Umlauf im öffentlichen Verkehr als Zahlungsmittel bestimmt ist'.¹¹ Op basis van deze definitie is geld in de eerste plaats een door de Staat of een gemachtigde autoriteit gewaarmerkte waardedragers. Het zegel van de Staat (lees: ECB) vormt de garantie dat het bedoeld en geëigend is een bepaalde nominale waarde te vertegenwoordigen.¹² Een tweede (wezenlijke) functie van geld is dat het bedoeld is om als wettig betaalmiddel in omloop te zijn. Deze functie onderscheidt de valsmunterijdelicten van valsheid in geschrift (artikel 225 Sr).¹³ De functie van wettig betaalmiddel verheft het tot een algemeen betaalmiddel, waarvan de uitgifte en regulering exclusief bij de Staat (lees: ECB) rust.¹⁴ Naast een betaalmiddelfunctie heeft geld in de maatschappij ook een oppotmiddel- en rekeneenheidsfunctie. Wil het geld zijn functies kunnen vervullen, dan vereist dit dat het als zodanig door het publiek wordt geaccepteerd en dat vertrouwen kan worden gesteld in zijn echtheid. Dit betekent dat erop moet kunnen worden vertrouwd dat het geld ook werkelijk door de Staat (lees: ECB) als Wertträger beglaubigt und zum Umlauf im öffentlichen Verkehr als Zahlungsmittel bestimmt ist'.¹⁵ Het onbevoegd vervaardigen en uitgeven van munten of biljetten tast de betrouwbaarheid van het echte geld aan en moet dus worden bestreden.

De *publica-fides*leer ligt ook ten grondslag aan de muntmisdriven uit het Wetboek van Strafrecht.¹⁶ Voor strafbaarheid op grond van deze leer is het niet van belang of het valse geld daadwerkelijk wordt gebruikt, evenmin of iemand wordt benadeeld.¹⁷ Volgens het Wetboek van 1886 is er sprake van een aantasting wanneer het valse geld wordt vervaardigd met het oogmerk dit als echt en onvervalst uit te geven of te doen uitgeven (artikel 208 Sr).¹⁸ Dit feit kan worden bestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren, of een geldboete van de vijfde categorie. Dezelfde straf kan worden opgelegd wegens het als echt en onvervalst uitgeven van vals geld dat te kwader trouw is verkregen (artikel 209 Sr). Het Wetboek stelt daarnaast de (tussenliggende) handelingen van het 'in voorraad hebben' en 'het binnen het Rijk in Europa invoeren' strafbaar (artikel 209 Sr). Dat het vervaardigen en uitgeven van vals geld met dezelfde straffen worden bedreigd hangt samen met 'de beschouwing van het muntmisdrif, als eene aanranding van de openbare trouw'.¹⁹ De wetgever merkte hierbij tevens op dat '[H]et meerdere gevaar, waaraan de valsche munt het verkeer blootstelt, wordt opgewogen door het meer regtstreekse nadeel, dat het feit der uitgifte teweegbrengt'.²⁰ Deze opmerking is interessant omdat eruit kan worden afgeleid dat de wetgever niet alleen de *publica fides* heeft willen beschermen, maar ook (particuliere) vermogensbelangen.²¹ Het intreden van rechtstreeks nadeel is voor een strikte toepassing van de *publica-fides*leer immers niet relevant.

Dat de wederrechtelijke bevoordeling c.q. benadeling toch een rol speelt bij het strafrechtelijke verwijt kan ook worden afgeleid uit de overwegingen van de wetgever omtrent het zogenoemde 'namunten'. Onder 'namunten' wordt verstaan het vervaardigen, al dan niet met gebruikmaking van rechtmatige instrumenten, van munten die zowel innerlijk als uiterlijk gelijk zijn aan echt geld, maar die gemunt zijn door personen of instellingen die daartoe niet bevoegd zijn.²² De wetgever beschouwt deze gedragingen als 'namaken' in de zin van artikel 208 Sr. Ook hier heeft hij het vermogensaspect uitdrukkelijk laten meewegen.²³ Ook in het Duitse strafrecht wordt het 'namunten' als 'namaken' beschouwd. Het Bundesgerichtshof (BGH) heeft geoordeeld dat het onbevoegd vervaardigen en uitgeven van munten door medewerkers van de *Münzstätte* in Karlsruhe, moet worden aangemerkt als het namaken en uitgeven van vals geld in de zin van §146 e.v. StGB. Het Hof voerde daartoe aan dat de in de vervaardigde munt neergelegde *Gedankenerklärung* niet door de tot uitgifte bevoegde autoriteiten is geautoriseerd en deze van hen niet 'geistig herrührt'.²⁴

Artikel 213 Sr ziet op het opzettelijk als echt en onvervalst uitgeven van vals geld, dat te goeder trouw is verkregen. Het gaat hier om situaties waarin de valsheid pas na ontvangst wordt ontdekt. Dit feit werd aanvankelijk bedreigd met een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden. De reden van deze milde bedreiging was dat het hier volgens de wetgever ging om een lichter vergrijp: 'De schuldlige, die het voor echt ontvangene weder uitgeeft, heeft niet het oogmerk om zich wederrechtelijk te bevoordelen, maar handelt alleen uit zucht om schade te ontgaan. Daarom is er ook geen strafbaar bedrog (...)'.²⁵ Uit het aanmerkelijke verschil tussen de straf van artikel 213 en die van de artikelen 208 en 209 Sr zou kunnen worden afgeleid dat het bedrogaspect zelfs meer bepalend is voor het strafrechtelijk verwijt dan het valsheidsaspect (aantasting van de *publica fides*)!

¹⁰ Jacob Cornelissen, *t.a.p.*, p. 14.

¹¹ Dieter Schmiedl-Neuburg, *Die Falschgelddelikte, Ein Beitrag zur Kriminologie, Kriminalistik und strafrechtlichen Problematik dieser Gesetzverstöße*. Lübeck 1968, p. 121, 122; vertaling: Geld kan worden gedefinieerd als ieder voorwerp dat door de Staat of een door deze gemachtigde autoriteit als waardedragers gewaarmerkt en tot omloop in het verkeer bestemd is.

¹² Dieter Schmiedl-Neuburg, *t.a.p.*, p. 122.

¹³ Dieter Schmiedl-Neuburg, *t.a.p.*, p. 125.

¹⁴ Dieter Schmiedl-Neuburg, *t.a.p.*, p. 124, 125.

¹⁵ Dieter Schmiedl-Neuburg, *t.a.p.*, p. 124, 125.

¹⁶ H.J. Smidt, *Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht*, tweede deel 1881, p. 229.

¹⁷ Zie ook F.C. Bakker, *Valsheid in geschrift*, Arnhem 1985, p. 19.

¹⁸ Zie ook Th. W. van Veen, *Ons strafrecht*, 3, 1990, p. 80.

¹⁹ H.J. Smidt, *t.a.p.*, p. 229.

²⁰ H.J. Smidt, *t.a.p.*, p. 229.

²¹ Keulen/ Verheul, in: Cleiren & Nijboer 2004 (T&C Sr), Boek II, Titel X, Inl. opm.

²² Zie H.J. Smidt, *t.a.p.*, p. 230-236; Bij wetswijziging van 1925, (Stb. 243) is zijn ook bankbiljetten onder het bereik van de muntmisdriven gebracht. Zie ook Kamerstukken II 2001/02, 27 494, nr 3, p. 3,4.

²³ H.J. Smidt, *t.a.p.*, p. 234.

²⁴ Vertaling: van hen niet 'geestelijk' afkomstig is; MDR 1/1978, p. 64;

Joachim Vogel, 'Strafrechtlicher Schutz des Euro von Geldfälschung', *ZRP* 2002, Hef 1, p. 9; Ruß, LK-StGB, 11. Aufl (1999), § 146, Rdnr. 10.

²⁵ H.J. Smidt, *t.a.p.*, p. 237.

Voordat we overgaan tot bespreking van het Kaderbesluit, wijzen we voor de volledigheid nog op de artikelen 214, 214 bis en 215 Sr. Artikel 214 Sr ziet op het vervaardigen of voorhanden hebben van stoffen of voorwerpen tot vervalsing. De artikelen 214bis en 215 voorzien in de verbeurdverklaring en de ontzetting van rechten.

Het Kaderbesluit en de gevolgen voor de Nederlandse muntmisdriven

Het Kaderbesluit is vastgesteld op basis van een Duits voorstel. Het heeft tot doel het (internationale) Valsemunterijverdrag van 1929 aan te vullen en zijn toepassing te vergemakkelijken.²⁶ Onder 'munt' in de zin van het Kaderbesluit wordt verstaan 'papiergeld, waaronder begrepen biljetten, en metalen geld, welke wettig betaalmiddel zijn krachtens Verordening (EG) nr. 974/98'.²⁷ De artikelen 3, 4 en 5 Kaderbesluit bevatten de strafbaarstellingen; artikel 6 bevat de sanctievoorschriften,^{28, 29} artikel 7 bepaalt dat ten minste de eurolanden moeten beschikken over universele rechtsmacht, de artikelen 8 en 9 betreffen de aansprakelijkheid en sanctionering van rechtspersonen en feitelijk leidinggevers.³⁰ Strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen is niet vereist. Bij Kaderbesluit 2001/888/JBZ van 6 december 2001 is Kaderbesluit 2000/383/JBZ aangevuld met een bepaling over de transnationale erkenning van strafvonnisen bij de vaststelling van recidive.³¹

De strafbaarstellingen van de artikelen 3-5 Kaderbesluit zijn gedeeltelijk ontleend aan het Valsemunterijverdrag van 1929 en gedeeltelijk nieuw. Omwille van de overzichtelijkheid zijn de strafbaarstellingen uit het Valsemunterijverdrag integraal opgenomen in artikel 3 lid 1 Kaderbesluit.³² Artikel 3 lid 1 luidt als volgt:

²⁶ Artikel 2 Kaderbesluit.

²⁷ Artikel 1 Kaderbesluit.

²⁸ De lidstaten moeten voorzien in 'doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende strafrechtelijke sancties die aanleiding kunnen geven tot uitlevering'. Het strafmaximum van artikel 213 Sr is verhoogd van 3 maanden tot 4 jaar. Achtergrond hiervan was enerzijds uitlevering mogelijk te maken en anderzijds de nadelige gevolgen voor het maatschappelijk verkeer beter tot uitdrukking te brengen; zie ook Kamerstukken II, 2000/01, 29794, nr. 11.

²⁹ Bij het namaken of veranderen van geld (artikel 3 lid 1 sub a) Kaderbesluit is een maximale gevangenisstraf voorgeschreven van ten minste 8 jaar. Artikel 208 Sr (9jaar) voldoet hieraan.

³⁰ Artikel 4 sub 3 Sr.

³¹ Artikel 51 Sr; Kamerstukken II 2000/01, 27494, nr 3, p. 4.

³² Pb. L 329/3, 14-12-2001; zie hierover Wetsvoorstel 28484 (artikel 43c).

³³ Bent Mejborn, 'The protection of the euro against counterfeiting', in: Gilles de Kerchove, Anne Weyembergh (eds), *Vers un espace judiciaire pénal européen*, Bruxelles 2000, p. 275.

³⁴ 'Proceedings of the international conference for the adoption of a Convention for the suppression of counterfeiting currency', *Series of the League of Nations Publications*, 1929 II 48, p. 118, 119.

³⁵ Proceedings of the international conference, *t.a.p.*, p. 118, 119.

³⁶ Proceedings of the international conference, *t.a.p.*, p. 70, 71, 119.

³⁷ Proceedings of the international conference, *t.a.p.*, p. 70.

³⁸ Zie ook Kamerstukken II 2000/01, 29494, nr 3, p. 4.

³⁹ Kamerstukken II 2000/01, 29494, nr 3, p. 6; zie ook artikel 80quinquies Sr.

⁴⁰ Kamerstukken II 2000/01, 29494, nr 3, p. 3.

1 Iedere lidstaat treft de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de volgende handelingen strafbaar zijn:

- a iedere bedrieglijke vervaardiging of verandering van munt welk middel ook gebezigd moge zijn om het resultaat te verkrijgen;
- b het bedrieglijk in omloop brengen van valse munt;
- c het invoeren, uitvoeren, vervoeren, ontvangen of zich verschaffen van valse of vervalste munt, waarvan men weet dat zij vals is, teneinde deze in omloop te brengen;
- d het bedrieglijk vervaardigen, ontvangen, zich verschaffen of in bezit hebben van
 - werktuigen, voorwerpen, computerprogramma's of andere middelen welke naar hun aard bestemd zijn voor de vervaardiging van valse munt; of
 - hologrammen of andere bestanddelen van munt ter beveiliging tegen vervalsing.'

De artikelen 3 lid 1 sub a en b Kaderbesluit zijn ontleend aan het Valsemunterijverdrag. Tijdens de onderhandelingen over dit Verdrag is er veel discussie geweest over de betekenis van het element 'bedrieglijk'. Zo is verdedigd dat er sprake moet zijn van een oogmerk tot wederrechtelijke bevoordeling.³³ Andere delegaties betoogden dat het element aanleiding zou geven tot uiteenlopende interpretaties. Sommige wetgevers zouden het element opvatten als een 'oogmerk tot uitgifte', terwijl andere opzet voldoende achtten.³⁴ Uiteindelijk is besloten dat het element moet worden opgevat als 'intent', waarbij het aan de nationale wetgever lijkt te zijn overgelaten om daaraan verdere invulling te geven.³⁵ Verder geldt dat artikel 3 Valsemunterijverdrag slechts minimumeisen stelt, wat betekent dat het subjectieve element niet verplicht in het nationale recht hoeft te worden omgezet.³⁶ De artikelen 3 lid 1 sub a en b Kaderbesluit vereisen geen aanpassingen van de Nederlandse muntmisdriven.

Nieuw is dat artikel 3 lid 1 sub c Kaderbesluit naast het invoeren, ook het uitvoeren, vervoeren, ontvangen of verschaffen van vals of vervalst geld strafbaar stelt. Deze gedragingen zijn door de wetgever opgenomen in artikel 209 Sr. De logistieke handelingen tussen het vervaardigen en uitgeven lijken daarmee aardig afgedekt.³⁷ Nieuw is ook dat in artikel 3 lid 1 sub d Kaderbesluit niet alleen het vervaardigen of bezitten van vervalsingsmiddelen strafbaar is, maar ook het ontvangen en het zich verschaffen. Deze gedragingen zijn toegevoegd aan artikel 214 Sr. Verder is aan artikel 214 het bestanddeel 'gegevens' toegevoegd. Hierdoor vallen ook de in het Kaderbesluit genoemde computerprogramma's onder het bereik van deze bepaling.³⁸ De eveneens genoemde hologrammen gelden als 'voorwerpen' in de zin van artikel 214 Sr.³⁹

Artikel 4 Kaderbesluit ziet op het onbevoegd vervaardigen van munten en biljetten met gebruikmaking van rechtmatige faciliteiten. Zoals hiervoor reeds is gebleken vallen deze gedragingen onder het Nederlandse strafrecht. Artikel 5 eist daarnaast dat de gedragingen van de artikelen 3 en 4 Kaderbesluit ook strafbaar zijn, wanneer:

- zij betrekking hebben op toekomstige eurobiljetten en -munten en voor 1 januari 2002 zijn begaan;
- zij betrekking hebben op biljetten of muntstukken die nog niet zijn uitgegeven, maar bestemd zijn om in omloop te worden gebracht en wettige munt zijn.

Artikel 5 sub a Kaderbesluit eist strafbaarheid in een periode dat de euro nog niet de status van wettig betaalmiddel heeft verkregen. Dit was immers pas het geval per 1 januari 2002.⁴⁰ Met de invoering van artikel 84ter Sr, ingevoerd bij Wet van 11 november 1999 had de wetgever reeds enige voorzorgsmaatregelen getroffen. Artikel 84ter Sr bepaalt onder meer dat onder muntspeciën, munt- en bankbiljetten

ook muntspeciën, munt- en bankbiljetten worden verstaan die de status van wettig betaalmiddel nog zullen verkrijgen.⁴¹ Op deze manier kunnen ook de onder artikel 5 sub a Kaderbesluit bedoelde handelingen onder het bereik van artikel 208 e.v. Sr worden gebracht.⁴²

Artikel 5 sub b Kaderbesluit ziet op valsemunterij in relatie tot wettige betaalmiddelen die nog niet zijn uitgegeven, maar bestemd zijn om in omloop te worden gebracht. Ter uitvoering van deze bepaling heeft de wetgever artikel 210 Sr ingevoerd.⁴³ Artikel 210 Sr ziet op het opzettelijk en wederrechtelijk uitgeven, ontvangen, zich verschaffen, voorhanden hebben, invoeren, vervoeren, doorvoeren en uitvoeren van geld, dat bestemd is om in omloop te worden gebracht. Het gaat hier volgens de Memorie van Toelichting niet om nagemaakt of vervalst geld, maar om echt geld.⁴⁴ Volgens de wetgever voorzag de Nederlandse wetgeving reeds in de strafbaarstelling van het namaken, het vervalsen, het namunten en alle gedragingen daaromheen. Strafbarestellingen ontbraken echter ten aanzien van 'verspreidingshandelingen voor zover het gaat om niet vervalste biljetten en muntstukken die weliswaar wettig betaalmiddel zijn, maar nog niet officieel in omloop zijn gebracht'.

De vraag is echter of het Kaderbesluit wel verplicht tot de strafbaarstelling van het wederrechtelijk in omloop brengen van *echt* geld. De artikelen 3 en 4 Kaderbesluit zien duidelijk op het *namaken* en *namunten* van geld en op de verspreidings- en uitgiftehandelingen met betrekking tot het nagemaakte of nagemunte geld. De bedoeling van artikel 5 sub b Kaderbesluit lijkt te zijn dat het *namaken* en *namunten*, evenals alle begeleidende gedragingen met betrekking tot het *nagemaakte* of *nagemunte* geld ook strafbaar moeten zijn wanneer het geld betreft dat wettig betaalmiddel is en dat nog niet is uitgegeven, maar bestemd is om in omloop te worden gebracht.

Het Kaderbesluit lijkt daarmee te kiezen voor een ruime definitie van geld. In de (Duitstalige) literatuur is wel betoogd dat munten of biljetten pas door een emissiedaad tot geld worden en dat zij dus ook pas vanaf dat moment kunnen worden beschermd.⁴⁵ Volgens die theorie is het namaken of namunten van nog niet uitgegeven munten of biljetten geen namaken van geld en kan dus ook geen valsemunterij opleveren. Dit was tot aan de implementatie van Kaderbesluit bijvoorbeeld ook het geval in het Belgische strafrecht, waar de bescherming van biljetten afhankelijk was van een 'uitgifte door of krachtens een wet'.⁴⁶ Het Kaderbesluit lijkt echter met de meerderheid van de (Duitstalige) literatuur aan te nemen dat niet de uitgifte, maar 'het bestemd zijn tot' bepalend is voor het (begin van) geld-zijn en dat de strafrechtelijke bescherming dus ook vanaf dat moment moet worden geboden.⁴⁷ Uit oogpunt van de bescherming van de *publica fides* is dit toe te juichen. Voorwaarde lijkt wel te zijn dat de 'voorbesteding' en de uiterlijke kenmerken bij het publiek bekend zijn.⁴⁸

Artikel 210 Sr lijkt derhalve een onjuiste en ook overbodige omzetting van artikel 5 sub b Kaderbesluit. De wetgever had namelijk kunnen volstaan met de expliciete overweging dat de handelingen van artikel 5 aanhef en sub b Kaderbesluit ook onder het bereik van de valsemunterijdelicten vallen.

Conclusie

In deze bijdrage is onderzocht op welke manier het Kaderbesluit 2000/383/JBZ wijzigingen aanbrengt in de Nederlandse muntmisdriven en op welke manier deze wijzigingen door de wetgever zijn geïmplementeerd. Allereerst is aandacht besteed aan het rechtsgoed van de muntmisdriven in het Nederlandse strafrecht. Gebleken is dat de muntmisdriven hun grondslag vinden in de bescherming

van de *publica fides*, het algemene vertrouwen in (de echtheid van) de euro als wettig betaalmiddel, oppotmiddel en rekeneenheid. Het vertrouwen wordt geschaad wanneer munten of biljetten in omloop worden gebracht die niet op de tot uitgifte bevoegde autoriteiten zijn terug te voeren of, om met het BGH te spreken, van hen niet '*geistig herrührt*'. Daarnaast is geconstateerd dat in elk geval aan de kerndelicten van valsemunterij ook het strafrechtelijke verwijt ten grondslag ligt dat de valsemunter zich onrechtvaardig heeft willen verrijken, c.q. dat hij een ander heeft willen benadelen. De kerndelicten bestonden aanvankelijk uit het te kwader trouw (1) namaken of vervalsen, het (2) uitgeven van te kwader trouw verkregen vervalsingen en het (3) in voorraad hebben of binnen het Rijk in Europa invoeren. Ook was strafbaar het (4) te kwader trouw uitgeven van te goeder trouw verkregen vervalsingen en (5) het vervaardigen of voorhanden hebben van stoffen of voorwerpen tot vervalsing. Het Kaderbesluit heeft wijzigingen gebracht in de strafbaarstellingen onder (3) en (5). Met betrekking tot de strafbaarstellingen onder (3) geldt dat naast het invoeren, nu ook het uitvoeren, ontvangen of zich verschaffen van vals of vervalst geld strafbaar is gesteld. Met betrekking tot de strafbaarstellingen onder (5) geldt dat naast het vervaardigen of bezitten van vervalsingsmiddelen, nu ook het ontvangen en het zich verschaffen daarvan strafbaar is. Wat de vervalsingsmiddelen betreft zijn ook computerprogramma's onder het bereik van artikel 214 Sr gebracht. Verder is gebleken dat de strafbaarstellingen ook moeten kunnen worden toegepast op (a) het namaken, vervalsen (etc) van euromunten en -biljetten die nog niet de status van wettig betaalmiddel hebben verkregen en (b) op het namaken, vervalsen (et cetera) van euro's die wettig betaalmiddel zijn en die nog niet zijn uitgegeven, maar bestemd zijn om in omloop te worden gebracht. Op dit laatste punt komt de Nederlandse wetgeving niet helemaal uit de verf. Artikel 210 Sr lijkt een onjuiste omzetting van artikel 5 aanhef en sub (b) Kaderbesluit.

⁴¹ Zie artikel 10 en 11 van Verordening 974/98, Pb L 139/1, 11-5-1998.

⁴² Stb 1999, 494.

⁴³ Kamerstukken II 1998/99, 26492, nr. 3, p. 3.

⁴⁴ Het nieuwe artikel 210 Sr is in de plaats gekomen van het oude, obsoleet geraakte artikel 210 Sr, dat muntschennis strafbaar stelde.

⁴⁵ Kamerstukken II 2000/01, 27494, nr. 3, p. 5.

⁴⁶ Zie hierover S. B. Kim, Gelddelikte im Strafrecht, Zürich 1991, p. 12, 13.

⁴⁷ Kamer, 3e zitting van de 50e zittingsperiode, Doc 50, 1001/001, p. 5.

⁴⁸ S. B. Kim, *t.a.p.*, p. 13.

⁴⁹ S.B. Kim, *t.a.p.*, p. 13; Mrs. Valérie Dervieux and Brigitte Pesquié, 'The legal protection of the Euro in France', in: Jaap van der Hulst (ed.), Euro Fraud, the Legal Protection of the Euro in the European Union, DASEC 2002, p. 101, 102.